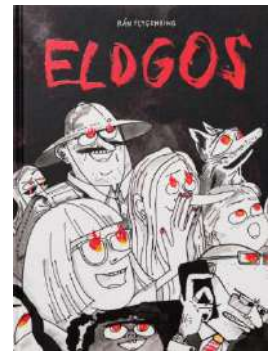

VULKĀNS

Rana Fligenringa

“Kaktus, atceries, ka tev šodien būs jānāk man līdzī uz darbu. Tāpēc ka... nujā, tu jau zini,” saka Brā.

“Labi,” Kaktuss atbild.

Viņš gan vispār neatceras, par ko bija runa.

“Tā būs parasta ekskursija, kas ilgs pusi dienas,” Brā pa ceļam stāsta.

“Cerams, ka grupa būs jauka!” viņa piebilst.

Kaktuss tūlīt ievēro, ka tie nu gan nav nekādi parastie tūristi, kas stāv un gaida viņus autobusu pieturā.

Pagaidi!

Nē, mēs nedrīkstam nokavēt!

Tu taču paņēmi līdzī zobenus, vai ne?

Nē, es nepaspēju.

Vai jūs tikko sajūtāt zemestrīci?

Sarkano mušiņu vai dzeltenu supertārpu? Hmm...

Saslēgusi velosipēdu, Brā ķeras pie darba.

“Sveicināti! Mani sauc Brā, un šodien es būšu jūsu gide. Šis ir Kaktuss, un viņš dosies mums līdzī tāpēc, ka... nujā, nav svarīgi.”

Kaktuss ievēro, ka Brā seja ir ieguvusi zaļganu nokrāsu. Tagad zēns atceras, kāpēc mamma nevēlas, lai viņš ietu uz skolu. Tur ir atrastas utis...

“Pirms dosimies ceļā, es jūs visus palūgšu īsi iepazīstināt ar sevi, lai es zinātu, ko man pasaukt, ja vajadzēs glābt jūs no briesmām!” Brā joko. Par laimi, viņa jau ir aizmirsusi par utīm.

Kaktuss! Cik jauks vārds!

Briesmas? Viņa nu gan ir jokdare.

Vai tu paņēmi vairogus?

Jā.

Nē, nē, kādas muļķības – es šodien būšu atpakaļ.

Tūristi cits pēc cita iepazīstina ar sevi.

Mani sauc Marks. Es esmu ceļotājs un pētnieks.

Mani sauc Olivija, un es šeit esmu kopā ar savu mammu.

@herdabreida.

Svava! 2014. gada labākā mušiņu makšķerniece!

Es esmu Laura no Berlīnes.

Es esmu Lapsa un priecājos, ka nokļūšu laukos un iegūšu jaunus

draugus.

Mani sauc Frosts, bet tā ir Reina, un mēs nodarbojamies ar brīvdabas lomu spēlēm.

Man nav laika tūristu muļķībām.

Nē, Einar, tev jāpaņem brīvdienas.

Vera

Daniels

Gom

Selma

Hamlets

“Nu tad jau atliek tikai doties ceļā!” saka Brā.

Viņa un Kaktuss lūdz visus ceļotājus iekāpt autobusā.

Jā, es taču varu piedalīties sapulcē digitāli.

Nē, es braucu ekskursijā.

Visi uz klāja!

Viss ir gatavs.

Vēēēē!

Mieru, mieru.

Līdzko viņi ir izbraukuši ārpus pilsētas, visi pasažieri aiz sajūsmas noelšas.

“Te nu mēs redzam Islandes dabu visā tās krāšņumā!” mikrofonā saka Brā. “Aitas ganībās, vēja ārdētus kalnus un zirgus skaistās krāsās. Un paskat! Tur lido tuklīši! Vai jūs zinājāt, ka tuklīši...”

Brā ir pieredzējusi gide un zina visu par tuklīšiem, šo zemi un ekskursijām. Taču Kaktuss nopūšas. Viņam gribētos redzēt kaut

ko patiesi aizraujošu.

Tik... daudz... jēru

Lieliski! Es ceru, ka mēs brauksim ļoti lēnām.

Cik skaists skats!

Presei paņem 6 milimetru spailes.

Varavīksne!

Ainava ātri mainās, un drīz jau viņi brauc cauri tukšam un neauglīgam apvidum.

“Šeit nav nekā vairāk kā tikai lava un sūnas, cik tālu vien acs redz,” Brā stāsta.

Taču te nu viņa pamatīgi kļūdās.

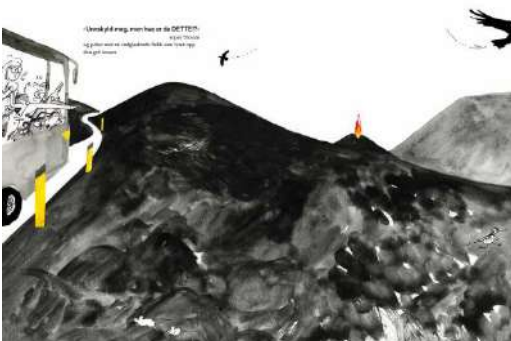
Vai tu esi kaķis?

Nē.

Kili, kili, kili.

Gom

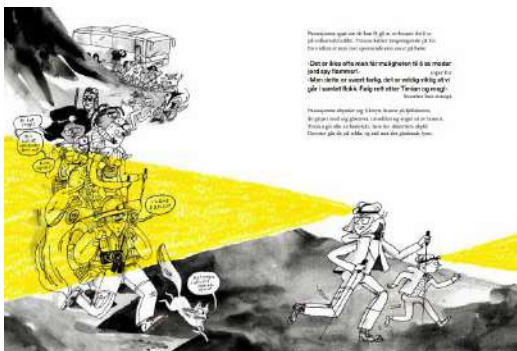
Sūnu jūrā jau nu gan nebūs daudz lašu.

“Piedodiet, bet kas TAS!?” Kaktuss iesaucas, norādot uz koši sarkanu plankumu, kas atspīd pelēkajā lavā.

“VULKĀNA IZVIRDUMS!”

Pasažieri jautā, vai viņi varētu izkāpt no autobusa, lai aplūkotu izvirdumu. Kaktuss uzmet Brā daudznozīmīgu skatienu. Vulkāns ir daudz aizraujošāks par aitām ganībās.

“Ne jau bieži rodas izdevība redzēt, kā Māte Zeme spļauj uguni!” iesaucas Brā. “Tomēr tas ir ļoti bīstami, tāpēc ir svarīgi, ka mēs ejam vienotā grupā. Sekojiet man un Kaktusam!” viņa stingri norāda.

Pasažieri steidz uzvilkt kalnu apavus, paņemt savas tūristu nūjas un mugursomas un izkāpj no autobusa. Kaktuss katram iedod pieres lukturīti – tikai drošības dēļ. Pēc tam viņi rindīnā dodas pretī kvēlojošajai gaismai.

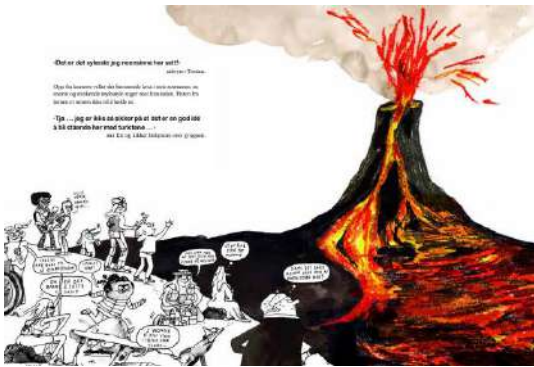
Vai tas ir droši?
Ja nu atveras jauns krāteris?
Zeme dreb!

MAN PATĪK BRIESMAS!

Man gan nevajag tūristu nūjas.

Visi apklust, tuvojoties kūpošajam krāterim.

“Tas ir pats brīnumainākais, ko es jebkad esmu redzējis!”
Kaktuss izsaucas.

No krātera straumēm vejas degoša lava, pret debesīm paceļas milzīgs un smirdīgs dūmu stabs. Gandrīz nav iespējams izturēt lavas karstumu.

“Mjā... es neesmu droša, ka ir prātīgi stāvēt šeit ar tūristiem...” Brā saka un noraižējusies palūkojas uz grupu.

Mīļā Vera, tā sieviete teica, ka...

Vai mums nevajadzētu uzvilkt savus kostīmus?

Nu, tad tik jāķeras klāt.

Hamlet, pagaidi!

Diezin vai tur skats nav labāks?

Kaut kas man liek domāt, ka loms būs varens.

Ideāla vieta mammai!

Vai tā lava vienkārši tecēs un neviens neko nedarīs?

Un tad viņi piepeši sastingst kā apburti, lūkodamies uz lavas straumēm un strautiņiem, dīķiem un strūklakām, šķidru lavu, lavas klučiem, bazaltu un pumeku, smalkiem vulkāniskā stikla pavedieniem, pelniem un gāzes stabiem, lieņošu, slīdošu lavas segu, kas lēnām, bet noteikti pārklāj ainavu.

Tas ir tufs

Tufs ir vulkāniskais iezis

Tufa bumbas ir lieli tufa gabali, kas izmesti no vulkāna. Ir arī pikuči, kas atgādina putas vai stiklu ar maziem caurumiņiem, visbiežāk tas ir bazalts. Patiesībā visa Islande ir veidota no šāda bazalta.

Pelni ir mazie tufa graudiņi. Pumeks ir porains akmens, kas var peldēt pa ūdens virsu.

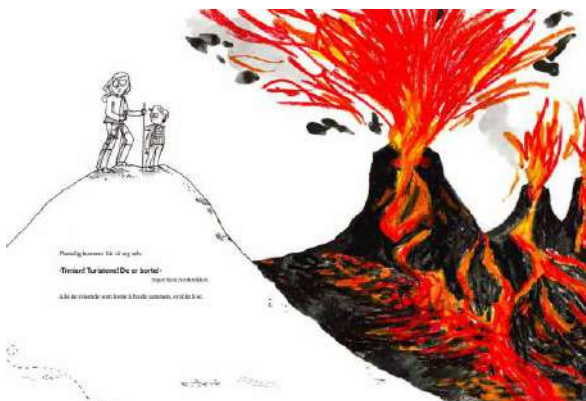
Šos stikla pavedienus sauc par “raganas matiem”, vulkāna

gāzes ir izstiepušas un savērušas magmu tievos pavedienos, līdz tie beigās sabrūk, līdzinoties saplīsušām eglītes mantiņām.

Kur tu esi tik daudz uzzinājis par lavu, Kaktus?

Es par to lasīju grāmatā.

Piepeši Brā atjēdzas.
 “Kaktus! Tūristi! Viņi ir prom!” viņa pārbijusies iekliedzas.
 Te vairs neredz nevienu no ceļotājiem, kas bija solījuši turēties kopā.

Kaktuss nezaudē savaldīšanos. Viņš taču ir paņēmis līdzi savu tālskati.

Vai tu viņus redzi?
 Jāaaa...

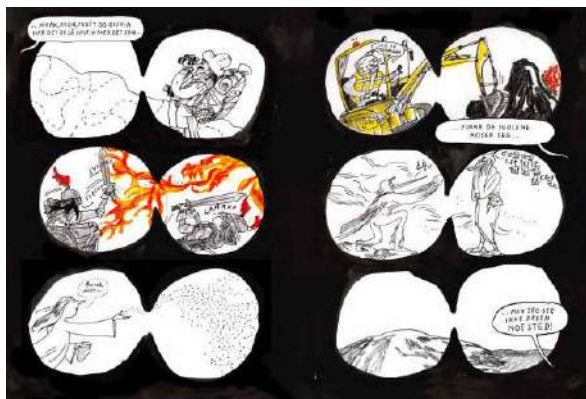

Ģimenei, Svavai, Laurai un Herdabreidai klājas labi...

Daniel, vai tu neaizmirsi autiņu somu?
 Kur ir jogurta karote, es prasu?
 Es tajā sasodītajā somā neko nevaru atrast!
 “Gaisi šņāc, zeme dārd, pērkons raud, briesmas draud.”
 Gom

Paskat tik, laikam ap 10 kilogramu smaga zoss.

Man izdevās.
 Jāpamēģina taču kaut kas jauns!
 Tas noteikti būs mans lieliskākais meistardarbs!

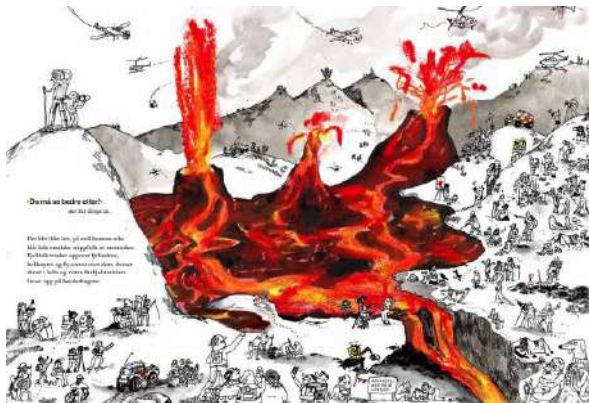
Šķiet, ka Markam, Reinai, Frostam un Olīvijai arī klājas labi ...

Sviš!
 Še tev!

Ahhh...
 Ardievu, mammu!
 Es esmu varens vīrs!

Einars un putni jūtas lieliski ...

Bet es nekur neredzu lapsu!

“Nu, pacenties viņu atrast!” Brā izmisusi saka. Tas nav viegli, jo vienā mirklī visa apkaime piepildās ar cilvēkiem. Vulkānu entuziasti rāpjas augšā pa nogāzēm, virs viņiem lido helikopteri un lidmašīnas, gaisā dūc droni, bet pakalnās rēc džipi.

Brīdinājums! Nestaigāt pa lavu!

Piepeši Kaktuss pamana lapsu.

Tā ir briesmīgi pārbijusies, jo netiek prom no klints bluķa, kurš nu ir pārvērties par mazu saliņu dedzinoši karstā lavas jūrā, kas ar katru mirkli kāpj aizvien augstāk.

“Nāc, mammu, mēs nedrīkstam zaudēt laiku!” Kaktuss iekļiedzas, vilkdams Brā aiz rokas. Viņi izmisuši metas skriet.

Vai jūs dzirdat dronus?
Tas tik ir kaut kas!
Ko rāda mērinstruments?
Ūdeņradis, ogleklis un sērs...
Pieraksti.

1250° C – tas ir divpadsmit reišu karstāk par verdošu ūdeni!

1250° C! Tas nu gan ir par karstu!

Die elgjen der eine gewisse merkwürdig.
 Die geringe wird bei den kleinen bei den
 ein großer. Ich bin ein kleiner, ein kleiner.
 Ein anderer ein großer, ein anderer.
 Ein kleiner, ein großer, ein kleiner, ein großer.
 Ein kleiner, ein großer, ein kleiner, ein großer.
 Ein kleiner, ein großer, ein kleiner, ein großer.

nolec Kaktusam no galvas.

“Man traki svilst ķepas!” klieudz lapsa. “Es nespēju paelpot! Es nomiršu! Palīgā!”
 Kaktuss un Brā nezina, ko iesākt. Neviens nevar pārklūt pāri verdošajai lavas straumei dzīvs.

Tad piepeši notiek kaut kas dīvains.
 Četrdesmit utu banda, kas līdz šim ir slēpusies Kaktusa matos, nolemj rīkoties.
 Tās ātri sapulcējas, vienojas par plānu un cita pēc citas

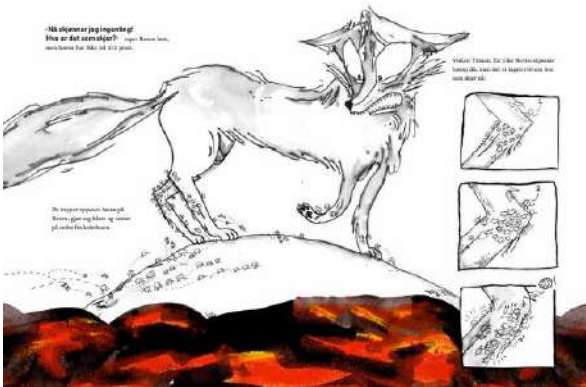

Wah! Ich habe mich die weg weg und verloren. Einmal
 die einen und die anderen. Ich bin ein kleiner, ein kleiner.
 Ein anderer ein großer, ein anderer.

Die kleinen sind ein kleiner, ein kleiner, ein kleiner.
 ein anderer ein großer, ein anderer.

Nokļuvušas zemē, tās izvietojas pie lavas malas. Tā kā utis ir ļoti mazas un vieglas, tām citai pēc citas izdodas pārlēkt pāri lavai uz mazo saliņu.

Utis darbojas kā maza, bet ļoti pieredzējusi glābēju grupa!

“Nā elgjen der jūgļiņš?
 šis ar dat zemāķer?”
 Die kleinen sind ein kleiner, ein kleiner, ein kleiner.
 ein anderer ein großer, ein anderer.

Die kleinen sind ein kleiner, ein kleiner, ein kleiner.
 ein anderer ein großer, ein anderer.

“Tagad es vairs neko nesaprotu! Kas te notiek?” Lapsa iesaucas piesmakušā balsī, taču utīm nav laika plāpāt.

Tās salien Lapsai uz kājām, sagatavojas un gaida utu vadones pavēli.

Ne Kaktuss, ne Brā, ne Lapsa nesaprot utu valodu, taču nav nekādu šaubu par to, kas tagad notiks.

Die kleinen sind ein kleiner, ein kleiner, ein kleiner.
 ein anderer ein großer, ein anderer.

Die kleinen sind ein kleiner, ein kleiner, ein kleiner.
 ein anderer ein großer, ein anderer.

Utis iekož lapsai visas reizē un tik STIPRI, ka lapsa palecas AUGSTĀK un TĀLĀK nekā jebkad to ir spējusi.

Tā ar lēcieni aizlido pāri verdošajai un kvēlojošajai lavas upei...

un nokrīt zemē tieši Brā un Kaktusam pie kājām.

“Tas nu gan bija traki!” Lapsa izsaucas, pētīdama savas apdegušās ķepas. “Es nezinu, kā varētu jums pateikties, mazie draugi, taču jūs drīkstat dzīvot manā kažokā visu atlikušo mūžu.”

Utis no prieka lēkā augšā lejā.

Brā sameklē aptieciņā marles saiti un apsaitē Lapsai ķepas.

“Es patiešām ceru, ka pārējie tūristi nav nokļuvuši briesmās,” viņa saka.

Bet par to Brā nav jāraizējas. Gluži kā pēc burvju nūjiņas mājiņa visi pazudušie tūristi piepeši uzrodas, starodami aiz prieka.

Skat!

Te nu mēs esam!

Izcili! Es *Tripadvisor* vietnē šai ekskursijai ielikšu 10!

Superīga ekskursija!

Vai tagad varam braukt mājās?

Es sajutu sava mūža lielāko iedvesmu!

Man šķiet, ka es sapratu dzīves jēgu...

Ha-ha, rīt es atgriezīšos.

Šis ir labākais makšķerēšanas brauciens manā mūžā.

Tas bija vienkārši ideāli!

Lieliskas lomu spēles!

Kompānija maziem soliņiem rindā dodas uz autobusu, kas gaida viņus ceļa malā.

Neilgi pēc tam autobuss brauc atpakaļ uz pilsētu ar divdesmit laimīgiem pasažieriem.
Mjā, un četrdesmit utīm.

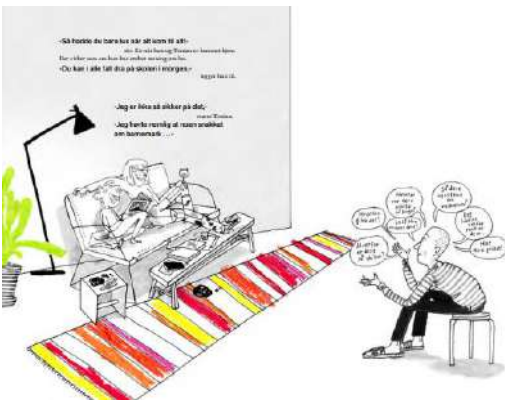
Smaiiidiet!

Tā ir neticami laba! Es gribu to nopirkt!

Einar! Kur tu īsti esi?

Sveika, mīļā! Es braucu atpakaļ uz pilsētu, esmu lieliski atpūties. Ko tu teiktu, ja rīt mēs dotos izbraukumā?

Reikjavīka
Borgarnesa

“Tātad beigu beigās tev tomēr bija utis!” Brā saka, kopā ar Kaktusu atgriezusies mājās.

Šķiet, ka viņa ir mainījusi domas par utīm.

“Katrā ziņā rīt tu varēsi iet uz skolu,” viņa piebilst.

“Es par to neesmu tik drošs,” Kaktuss atbild. “Es dzirdēju, ka skolā kāds runāja par cērmēm...”

Kā gāja?

Kāpēc jūs esat tik netīri?

Utis? Ko jūs ar to domājat?

Kāpēc jūs bijāt prom tik ilgi?

Vai jūs redzējāt ziņas par vulkānu?

Jūs ožat ļoti dīvaini...

Vai jūs grilējāt?

BEIGAS

Vulkānu apskates noteikumi

Aktīvs vulkāns ir fantastisks un ļoti īpašs skats, bet, ja vēlas pieiet tam tuvu, ir svarīgi iepazīties ar Islandes varas iestāžu padomiem. Ja takas, kas ved uz aktīvu vulkānu, ir atvērtas, jāpatur prātā šie noteikumi:

1. Uzmanieties no indīgām gāzēm! Aktīva vulkāna gāzes var būt **BĪSTAMAS DZĪVĪBAI!** Vienmēr ejiet pa vējam un izvairieties no ieplakām un citām zemām vietām, kur varētu būt uzkrājusies gāze.
2. **KĀRTĪGI APĢĒRBIETIES!** Un paņemiet līdzi papildu drēbes: virsdrēbes, kas aiztur vēju un lietu, cepuri un šalli. Nepieciešami **KALNU APAVI**, un jāpaņem līdzi arī pieres lukturītis un nūjas. Prātīgi būtu sagādāt arī pirmās palīdzības aptieciņu. Un tālskati.
3. **ĒDIENS – ĒDIENS – ĒDIENS** un ūdens.
4. Suņiem un maziem bērniem ar pārgājienu uz vulkānu jāpagaida, līdz tie augumā pārsniedz pusotru metru.
5. Pirms dodaties ceļā, pārbaudiet laika ziņas, noskaidrojiet visu par indīgajām gāzēm un sagādājiet apkaimes karti.

[Replikas vācu un angļu valodā tekstā jau ir atveidotas latviski]

Starp citu, 40. lappuses dzejoli 1873. gadā ir sarakstījis Einars Andersons par godu vulkāna izvirdumam.